

Bölüm 6

SAVUNMA SANAYİ İLE İKTİSADİ BÜYÜME ARASINDAKİ EKONOMİK VE STRATEJİK İLİŞKİLERİN ANALİZİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Levent AKSU¹
İsmail BİRTANE²
İsmail YILDIRIM³

GİRİŞ

Güvenlik ve savunma güdüsü, Abraham Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinin ikinci basamağında yer alan ve toplumun yaşaması için olmazsa olmaz olan, kamusal anlamda devletin varolma nedenini meydana getiren, yapısı itibariyle tam kamusal mal niteliği taşıyan, diğer devletlerin saldırılarına karşı her zaman tedbir alan, küreselleşen dünyada üst seviyede silah teknolojilerinin üretildiği, her dönem daha üstününü ortaya koyabilmek için yarışıldığı ortamda ve ülkelerin kendi geleceklerini belirlemesinde ve gelecek nesillere güvenilir ve emin bir şekilde bir vatan bırakabilmek için, bu doğrultuda her türlü stratejik, politik, hukuki, ekonomik ve askeri önlemleri kapsayan, çok karmaşık ve üzerinde dikkatle durulması gereken ciddi bir olgudur (Baran, 2018:58).

Konumuzun yapısı gereği içerisinde askeri terminoloji, stratejik ve ekonomik analizleri barındıran detaylı ve önemli bir konudur. Yeni dünya düzeni yeni teknolojilerin üretilerek, üretilen bu ürünleri kullanarak, hem kendini güven altına almak, hem de ticari-ekonomik yapılarıyla bloklaşan dünya sisteminde söz sahibi olmanın birinci sıradaki argümanıdır. Yeni nesil teknolojileri üretmek ve kullanmak, dünya arenasında sizi ön sıraya koyacaktır. Bugünün Afrikası'nda, Asyası'nda, Latin Amerikası'nda artık her ülke kendi güvenliği için silah üretmek ve silah teknolojilerine çok yüksek meblağlar harcamak durumundadır. Bunun için devletlerin kamu harcamaları içerisinde savunma sanayi harcamaları çok önemli yer tutmaktadır.

Günümüzde dünya ekonomi politikasında önemli ve ciddi değişimler görülmeye başlamıştır. Özellikle de 19.yüzyıldan itibaren bugüne kadar ki sürece ba-

¹ Dr., Balıkesir Üniversitesi, Burhaniye MYO, Pazarlama Bölüm Başkanı, leventaksu71@hotmail.com.

² Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, İİBF İktisat Bölümü Öğrencisi, smalbrtane@gmail.com.

³ Balıkesir Üniversitesi, Burhaniye UBYO Uluslararası Ticaret Bölümü Mezunu, yildirim.ismail1985@gmail.com.

KAYNAKLAR

1. AKSU, Levent. (2013). “Türkiye’de İktisadi Büyümenin Kaynakları”, T.C. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kasım 2013, Balıkesir.
2. AKSU, Levent. (2014). “Türkiye’de Kamu Maliyesi Politikalarının İktisadi Büyüme Üzerindeki Etkilerinin Ekonometrik Analizi”, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Aralık 2014, Cilt:16, Sayı:2, s.65-98.
3. AKSU, Levent. (2016). “Türkiye’de Beşeri Sermayenin Önemi: İktisadi Büyüme ile İlişkisi, Sosyal ve Stratejik Analizi”, Journal of Economic Policy Researches, Volume:3, Issue:2, Year: 2016, pp.68-129.
4. AKSU, Levent. (2017). “Türk Ekonomisinde Yurt içi Tasarrufların ve Sabit Sermaye Yatırımlarının İktisadi Büyüme Etkisinin; Ekonomik, Sosyal ve Stratejik Analizler”, Journal of Economic Policy Researches, Volume:4, Issue:2, pp.83-134.
5. AKSU, Levent. (2017a). “Türkiye’de İstihdam, Verimlilik ve İktisadi Büyüme İlişkilerinin Analizi”, Journal of Economic Policy Researches, Volume:4, Issue:1, pp.39-94.
6. AKSU, Levent. (2018). İktisadi Büyüme, İktisat Okullarının Bakış Açısı ve Türkiye, İKSAD Publishing House, I.Baskı, Türkiye-USA. s.1-194.
7. AKYÜZ, M. ve ERTEL, N. (1990). Ansiklopedik Ekonomi Sözlüğü, Dünya Yayınları, Üçüncü Basım, İstanbul.
8. ALLEN, Roy, G.D., (1964). Statics for Economists, Mc-Millan,UK, pp.133-152.
9. ALTAY, N.O. ve ALTIN, O. (2008), “Türkiye’de Kamu Harcamalarının Ekonomik Büyüme Ve Yatırımlar Üzerine Etkilerinin Analizi (1980–2005)”, Ege Akademik Bakış / Ege Academic Review, 8 (1), 2008, İzmir, s.267-285.
10. ARISOY, İ. (2005). “Wagner ve Keynes Hipotezleri Çerçevesinde Türkiye’de
11. Kamu Harcamaları ve İktisadi Büyüme İlişkisi” , Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 14, Sayı 2, 2005, s.63-80.
12. ATEŞOĞLU, S. H. (2009). “Defense Spending And Aggregate Output In The United States. Defence and Peace”, 20(1), pp.21-26.
13. AY, H. (2013). Kamu Maliyesi, İzmir.
14. BARAN, Tülay, (2018). “Türkiye’de Savunma Sanayi Sektörünün İncelenmesi ve Savunma Sanayi Sektörü Harcamalarının Ekonomi Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi”, Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 4(2), s.58-81.
15. BAŞAR, S., ve ÜNLÜ, S. (2012). Savunma Harcamalarının İktisadi Büyüme Etkisi. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10, s.1-30.
16. BATCHELOR, P., DUNNE, J. P., ve SAAL, D. S. (2000). “Military Spending And Economic Growth In South Africa”, Defence And Peace Economics, 11(4), pp.553-571.
17. CHOWDHURY, A. R. (1991). “A Casual Analysis Of Defense Spending And Economic Growth”, The Journal Of Conflict Resolution, 35(1), 80-97.
18. ÇOLAK, Ömer F. ve TOKATLIOĞLU, İ. (editör) ve Diğ., (2007). İktisada Giriş, Gazi Kitabevi, Ankara.
19. d’Agostino, G., Dunne, J. P., ve Pieroni, L. (2012). “Corruption, Military Spending And Growth. Defence And Peace Economics, 23(6), 591-604.
20. EDİZDOĞAN, N. (2004). Kamu Maliyesi, Ekin Yayınları, Bursa.
21. ERDEM, M.; Doğan, Ş. ve TATLIOĞLU, İ., (2008). Kamu Maliyesi, Ekin Yayınevi, 6. Basım, Bursa.
22. ERTEK, Tümay, (2000). Ekonometriye Giriş, Beta Yayınları, 2.Baskı, İstanbul.
23. FREYSSINET, Jacques, (1985). Azgelişmişlik İktisadi, Çevirenler: M. Ali Kılıçbay-Tezer Oçal, Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara.
24. GALVIN, H. (2003). “The Impact Of Defence Spending On The Economic Growth Of Developing Countries: A Cross-Section Study”, Defence And Peace Economics, 14(1), pp.51-59.
25. GİRAY, F. (2004). “Savunma Harcamaları ve İktisadi büyüme”. Cumhuriyet Üniversitesi, İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi, 5(1), s.181-199.

26. Görkem, H., ve Işık, S. (2008). Türkiye'de Savunma Harcamaları Ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki (1968-2006). Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, XXV(2), 405-424.
27. JOERDING, W. (1986). "Economic Growth And Defense Spending Granger Causality", Journal Of Development Economics, 21(1), pp.35-40.
28. KALYONCU, H., ve YÜCEL, F. (2006). "An Analytical Approach On Defense Expenditure And Economic Growth: The Case Of Turkey And Greece", Journal Of Economic Studies, 33(5), pp.336-343.
29. KARAGIANNI, Stella ve PEMPETZOGLU, M. (2009). "Defence Spending And Economic Growth In Turkey: A Linear An Non -Linear Granger Causality Approach", Defence And Peace Economics, 20(2), pp.139-148.
30. KAUL, I.; GRUNBERG, I. ve STERN, M.A., (1999). Global Public Goods, Oxford, Oxford University Press, UK.
31. KENNEDY, Peter. (2006). Ekonometri Kılavuzu, çev.:Muzaffer Sarımeşeli ve Şenay Açıkgöz, Gazi Kitabevi, 5.baskı, Ankara.
32. KINSELLA, D. (1990). "Defence Spending And Economic Performance In The United States: A Casual Analysis", Defence Economics, 1(4), pp.295-309.
33. KOLLIAS, C. (1997). "Defence Spending And Growth In Turkey 1954-1993: A Causal Analysis", Defence And Peace Economics, 8(2), pp.189-204.
34. KOLLIAS, C.; MANOLAS, G., ve PALEOLOGOU, S. M. (2004). "Defence Expenditure And Economic Growth In The European Union A Causality Analysis", Journal Of Policy Modeling, 26(5), pp.553-569.
35. KOLLIAS, C., ve MAKRYDAKIS, S. (2000). "A Note On The Causal Relationship Between Defence Spending And Growth In Greece: 1955-93", Defence And Peace Economics, 11(1), pp.173-184.
36. KORKMAZ, S. (2015). "The Effect Of Military Spending On Economic Growth And Unemployment In Mediterranean Countries", International Journal Of Economics And Financial Issues, 5(1), pp.273-280.
37. KUTLAR, Aziz, (2009). Uygulamalı Ekonometri, Nobel Yayın-Dağıtım, 3.Baskı, Aralık 2009, Ankara, s.1-440.
38. NA, H., ve BO, C. (2013). "Cooperation For A Peaceful And Sustainable World Part 2: Military Expenditure And Economic Growth In South Asia. Contributions to Conflict Management", Peace Economics And Development, 20, pp.213-223.
39. ÖZGÜVEN, Ali (1988). İktisadi Büyüme İktisadi Kalkınma Sosyal Kalkınma Planlama ve Japon Kalkınması, Filiz Yayınları, İstanbul.
40. PAYNE, J. E., ve ROSS, K. E. (1992). "Defense Spending And The Macro economy", Defence Economics, 3 (2), pp.161-168.
41. PEHLİVAN, Osman, (2010). Kamu Maliyesi, Derya Kitabevi, Trabzon.
42. Sezgin, S. (2001). An Empirical Analysis Of Turkey's Defence-Growth Relationships with A Multi-Equation Model (1956-1994). Defence And Peace Economics, 12(1), 69-86.
43. Sezgin, S. (1997). Country Survey X: Defence Spending In Turkey. Defence And Peace Economics, 8(4), 381-409.
44. SIMS, Christopher, A. (1980). "Macroeconomic and Reality", Econometrica, January 1980, Volume:48, No:1, pp.1-48.
45. SOYYİĞİT, Semanur, (2013). "Türkiye'de Savunma Harcamalarının İktisadi Etkileri Üzerine Nedensellik Analizi (1970 - 2010)", Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Aralık 2013, Cilt 15, Sayı 2, s.17-38.
46. TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ - TOBB. (2017). "Savunma Sanayi Sektör Meclisi 2017 Yıllık Raporu", Hazırlayan: Yılmaz Küçükseyhan, Ankara, s.1-58.
47. ÜLGENER, Sabri F. (1991). Milli Gelir, İstihdam ve İktisadi Büyüme, Der Yayınları, Yedinci Basım, İstanbul.
48. ÜNAY, Sadık ve KAYIKÇI, Fazıl. (2014). "Küresel Ekonomik Sistemde BRICS ve Doğu Asya", Doğu Asya'nın Politik Ekonomisi" Editör:Ali Akkemik ve Sadık Ünay, Boğaziçi Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Araştırmaları

- Yayınevi (BÜTEK), İstanbul, s.18-29.
49. YAKOVLEV, P. (2007). "Arms Trade, Military Spending, And Economic Growth", *Defence And Peace Economics*, 18(4), pp.317-338.
 50. YILANCI, V., ve ÖZCAN, B. (2010). Yapısal Kırılmalar Altında Türkiye İçin Savunma Harca-maları İle GSMH Arasındaki İlişkinin Analizi. *C. Ü. İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*, 11(1), s.21-33.
 51. Yıldırım, J., Sezgin, S., ve Öcal, N. (2005). Military Expenditure And Economic Growth In Middle Eastern Countries: A Dynamic Panel Data Analysis. *Defence And Peace Economics*, 16(4), 283-295.
 52. YILDIRTAN, Dina, Çakmur, (2017). E-views Uygulamalı Temel Ekonometri, Türkmen Kita-bevi, 3.Baskı, İstanbul, s.1-292.
 53. ZENGİN, R. (2010). "Savunma Sanayinin Gelişimi ve Türkiye'de Savunma Harcamalarının Ekonomik Etkileri", (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
 54. ZHONG, M., CHANG, T., GOSWAMÍ, S., GUPTA, R., ve LOU, T. W. (2016). "The Nexus Between Military Expenditures And Economic Growth In The BRICS And The US: An Empiri-cal Note", *Defence and Peace Economics*, DOI: 10.1080/10242694.2016.1144897, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10242694.2016.1144897> (Erişim: 02.05.2019).